

DE STYMIE EN MEER VOORBIJE GOLFCHARME

Geschiedenis is net als een warm bad. Je duikt erin en voelt je meteen behaaglijk en allerm minst geroepen er snel uit te komen. Nostalgie is een ander woord voor dat warme bad en geeft bij een groot deel van de mensheid het verlangen naar weleer aan. Vroeger was alles beter is dan ook een gevleugelde uitspraak, die veel voorkomt bij hen die dat 'vroeger' hebben meegemaakt. Het bevat een kern van waarheid omdat je op jongere leeftijd het leven om je heen goed kan volgen en je je de gebruiken, de nieuwigheden en het tempo van jouw tijd moeiteloos eigen maakt.

Maar met geschiedenis gaan we nog verder terug in de tijd, we gaan naar 'vóór onze' tijd. En we verkleden ons er graag bij. Ook in golf. Kijkt u maar eens naar deze wereldberoemde originele Nachtwacht naar Rembrandt van Rijn die in het Nederlands Golfmuseum hangt, enig in zijn soort. Herkent u onze Nederlanders Maarten Lafeber en Joost Luiten?

En denkt u maar eens aan de hickory-toernooien die over de hele wereld worden gespeeld met authentieke ruim 100 jaar oude van hickoryhout gemaakte stokken in de kleding van de twintiger jaren uit de vorige eeuw. De Dutch Hickory Society, een van de vele nationale hickory societies, kan u hierover meer vertellen: DutchHickoryTour@gmail.com

Wat is toch die charme uit de goede oude tijd? Het was toch zeker niet gemakkelijker. Neem nou de stymie, die, behalve in Amerika waar de stymie al eerder in de ban was gedaan, tot 1952 in de golfregels was opgenomen. De stymie? Ja. De stymie, een typisch in het golf ontstaan woord dat betekent: het voorkomen of belemmeren van de voortgang van een golfbal die naar de hole gaat (volgens een woordenboek uit 1857). Zo'n blokkade werd een stymie genoemd als twee ballen in een directe lijn van elkaar, maar met tenminste 6 inch ertussen op de putting green lagen. Was er minder dan 6 inch ruimte tussen de ballen dan werd de blokkerende bal wel opgetild omdat de ruimte dan te klein werd geacht om om de blokkerende bal heen te kunnen spelen. Al in het midden 18e, begin 19e eeuw ontwikkelden zich regels rond de stymies.

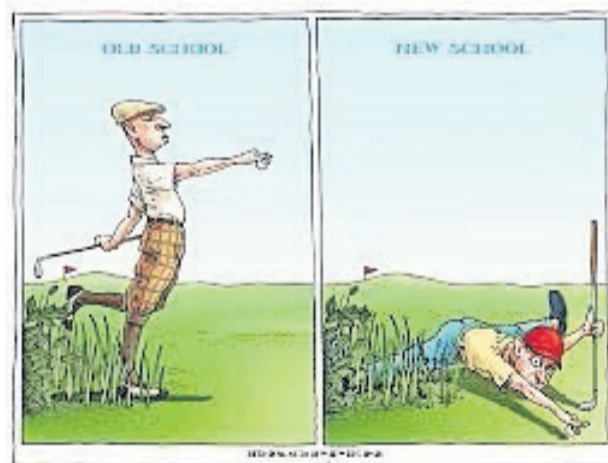
De stymie was van oudsher een strategische bal in matchplay waarbij golfers hun bal zo probeerden te spelen dat deze in de lijn van de putt van hun tegenstander kwam te liggen. Bij een stymie kon de

blokkerende bal niet worden verplaatst en moest de speler die verder van de hole lag en dus aan de beurt was om te slaan er een weg omheen of overheen zien te vinden. Op de foto Iain Forrester tijdens een hickory toernooi op de golfbaan van Landgoed Bleijenbeek.

Onmogelijk? Kijk dan maar even naar https://youtu.be/0wJbD_w0Tal

Een ander charmant, maar geëvolueerd fenomeen is het old fashioned droppen van een bal. Gedropt wordt er nog steeds, maar sinds 2019 gebeurt dat vanaf kniehoogte door de speler zelf die daarbij zijn knie niet dicht bij de grond mag brengen dan wanneer hij rechtop staat. Maar daarvóór heeft het droppen al heel wat meegemaakt. In 1545 werd er nog niet gedropt, men moest de bal spelen zoals hij lag en was dat onmogelijk dan was daarin niet voorzien, althans niet in de regels zoals die door het Tyrocinium van Pieter van Afferden tot ons zijn gekomen. Zelfs in 1744 maakte men zich in Leith (Schotland) nog niet druk om de manier waarop gedropt moest worden. Het spel moest doorgaan, dat vond men het belangrijkste. In 1765 mocht op St. Andrews de bal uit het water worden gehaald en ten minste 5 meter achter de hazard worden gegooid. In de loop van de geschiedenis werd het droppen steeds verder verfijnd.

En telkens probeerde men er een element van eerlijke onvoorspelbaarheid in aan te brengen. Zo moest in 1773 de bal door de tegenpartij worden gedropt. In 1776 moest de speler het weer zelf doen, maar dan door de bal over zijn hoofd naar achteren te gooien. In 1807 moest de speler de bal over zijn schouder achter zich laten vallen en in 1839 wees men daarvoor de rechterschouder aan en de speler moest daarbij beslist met het gezicht naar de hole staan. Op een gegeven moment deed dat laatste er weer niet toe, als de bal maar binnen het aangewezen gebied de grond raakte. Vaak ging het om centimeterwerk want dicht bij de hole mocht

toen ook al niet. Maar hoe vergewis je je daarvan als de bal achter je rug neervalt? Daarom moest er vanaf 1984 door de speler zelf worden gedropt, rechtopstaand, de bal op schouderhoogte en met gestrekte arm vasthoudend om deze vervolgens te laten vallen. Op deze wijze was precies te bepalen op welke plaats de bal eventueel geplaatst moest worden als dat nodig was. (Bron: 100 jaar golf in Nederland)

En, zoals gezegd, vanaf 2019 droppen we stand waarbij we de bal vanaf kniehoogte loslaten. Als laatste aardigheid en om te laten zien hoe vindingrijk golfers voor alles een oplossing vinden, ook als de reglementen (nog) niet volledig in alle mogelijkheden hebben voorzien ga ik terug naar de tijd van de gutta perchabal, de "guttie".

An assortment of early gutta perchabal golf balls from the middle to late nineteenth century. Top row: mesh patterned gutta for winter use. Paterson smooth gutta introduced in 1848. Knife-cut pattern. Middle row: Eclipse composition ball, smooth gutta, hand-hammered marking. Spalding factory made ball. Bottom row: Exhibition brand, Allan Robertson hand-hammered pattern, Oosbo mesh pattern.

Deze bal had naast de vele voordelen ook enkele nadelen, onder andere dat hij tijdens het spel nog wel eens in tweeën kon worden geslagen. De toen geldende spelregels hadden hierin echter voorzien: de speler die dit malheur overkwam werd toegestaan een nieuwe bal te plaatsen op de plek waar het grootste stuk van de stukgeslagen bal was terecht gekomen. Maar u begrijpt, dan moet wel duidelijk zijn wat het grootste stuk is. Daarover zwegen de reglementen van weleer. Zo gebeurde het tijdens een wedstrijd dat twee spelers het niet eens konden worden welk stuk het grootste was. Maar geen nood, beide stukken en de plaats waar zij lagen werden van overeenkomstige merktekens voorzien, waarna spelers, caddies en enige getuigen gezamenlijk naar de dichtstbijzijnde kruidenierswinkel gingen waar aan de kruidenier werd gevraagd de plechtige weging der beide stukken te verrichten.

Op basis van deze weging werd vastgesteld welk stuk het grootste was, waarna het voltallige gezelschap terugkeerde naar de baan en

de wedstrijd geheel volgens de reglementen kon worden voortgezet. Kent u ook nog een oude golfcharme? Wij horen het graag. info@golfmuseum.nl

Ferd Vrijmoed

**NEDERLANDS
GOLF
MUSEUM**